

**ihale iş kalemin kapsamında
yer alan işçi
çalıştırılmasına ilişkin
maliyetler için sunulan
işçilik tutarlarının ihale
tarihinde yürürlükte olan
saatlik asgari ücretin
altında olmadığı * yılı için
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
tarafından yayınlanan rayiç
fiyatlar ile açıklama hk**

Toplantı No : 2020/003

Gündem No : 61

Karar Tarihi : 23.01.2020

Karar No : 2020/UY.II-175

BAŞVURU SAHİBİ:

Nebioğlu Madencilik Enerji İnşaat Sanayi ve Ticaret Anonim
Şirketi-Yafa Müh. Müş. İnş. San. ve Tic. A.Ş.,

İHALEYİ YAPAN İDARE:

Karayolları 7. Bölge Müdürlüğü

BAŞVURUYA KONU İHALE:

2019/185081 İhale Kayıt Numaralı "Amasya Çevre Yolu Km:
0+000-11+300 Arası Elektrik, Elektronik, Elektromekanik ve

Tünel Kontrol Merkezi Yapım İşi" İhalesi

KURUM TARAFINDAN YAPILAN İNCELEME:

Karayolları 7. Bölge Müdürlüğü tarafından 22.05.2019 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen "Amasya Çevre Yolu Km: 0+000-11+300 Arası Elektrik, Elektronik, Elektromekanik ve Tünel Kontrol Merkezi Yapım İşi" ihalesine ilişkin olarak Nebioğlu Madencilik Enerji İnşaat Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi-Yafa Müh. Müş. İnş. San. ve Tic. A.Ş. nin 06.12.2019 tarihinde yaptığı şikâyet başvurusunun, idarenin 11.12.2019 tarihli yazısı ile reddi üzerine, başvuru sahibince 20.12.2019 tarih ve 55614 sayı ile Kurum kayıtlarına alınan 20.12.2019 tarihli dilekçe ile itirazın şikâyet başvurusunda bulunulmuştur.

Başvuruya ilişkin olarak 2019/1657 sayılı itirazın şikâyet dosyası kapsamında yapılan inceleme neticesinde esas inceleme raporu tanzim edilmiştir.

KARAR:

Esas inceleme raporu ve ekleri incelendi.

İtirazın şikâyet dilekçesinde özetle, ihale üzerinde bırakılan Kırtur Tur. İnş. Taah. Elek. San. ve Tic. Ltd. Şti.nin sunduğu aşırı düşük teklif açıklamasının mevzuata aykırı olduğu, şöyle ki;

1) Açıklanması gereken imalat kalemleri arasında yer alan muhtelif cins ve ebatta kablo temini ve döşenmesi işi için sadece malzeme bedelini gösteren fiyat teklifi ile açıklama yapılmasının uygun olmadığı, malzeme tedarikçisi durumunda olan ve montaj/kablolama işi yapmayan satıcılardan alınan fiyat tekliflerinde şekil şartını yerine getirmek için konulan montaj bedelinin gerçeği yansıtmadığı, birim imalat için işçilik hesabı yapılmaksızın fiyat teklifi ile yapılan açıklamaların kabulünün mevzuata aykırı olduğu,

2) Kamu İhale Genel Tebliği'nde yer alan düzenlemeler çerçevesinde fiyat tekliflerinde bir girdi için geçmiş dönem muhasebe kayıtlarına göre fiyat teklif edilebilmesi için aynı türden iş/imalat/malzeme için fatura kesilmiş ya da hizmet alınarak fatura alınmış olması gerektiği, aksi halde analiz yapılarak birim imalat için gerekli işçilik miktarı hesaplanarak en az yürürlükteki brüt asgari ücret üzerinden işçilik maliyeti hesaplanması gerekirken mali kayıtlarda yer almayan işler için fiyat teklifi ile açıklama yapılması ve bu açıklamaların kabul edilmesinin mevzuata aykırı olduğu, söz konusu isteklilerin muhtelif cins ve ebattaki kablolama işleri için sunmuş oldukları fiyat tekliflerinin bu yönüyle mevzuata aykırı olduğu,

3) Birden fazla bileşenden oluşan iş kalemlerinde bütün malzeme bileşenleri, merkezi yazılım ile kablolama ve montaj işlemlerinin her birinin fiyatlarının aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında ayrı ayrı gösterilmesi gerekirken tamamı için tek bir fiyat teklifi sunulmasının ve bu tekliflerin kabul edilmesinin mevzuata aykırı olduğu, bu hususun aşırı düşük açıklaması sunan her iki isteklinin de aynı şekilde açıklanan diğer iş kalemlerinde sistematik olarak yaptığı bir hata olduğu ve birden fazla girdi ve işçilikten oluşan iş kalemlerinin tamamına malzeme + montaj şeklinde fiyat teklifi yapılan aşırı düşük teklif açıklamalarının reddinin gerektiği,

4) İnşaat iş kalemleri kapsamında yer alan iş kalemlerinden resmi analizi olmayanlar için özel analiz yapılması gerekirken malzeme ve montaj bedellerini gösteren fiyat teklifi sunulmasının mevzuata aykırı olduğu,

5) Elektrik dağıtım binaları ve TKM binalarının (bunların elektrik ve mekanik tesisatı dahil) yapımındaki iş kalemleri için öngörülen miktar ve birim fiyatların aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında gösterilmesi gerekirken hiçbir metraj hesabı yapılmadan götürü bedel teklif ile açıklama yapıldığı, bu itibarla her biri kendi başına bir bina yapımı olan iş kalemlerindeki aynı türden imalatların birleştirilerek her bir

imalat türü için öngörülen imalat miktarını ve birim fiyatını gösterecek şekilde açıklama yapılması gerekirken fiyat teklifleri ile yapılan açıklamaların kabul edilmesinin mevzuata aykırı olduğu,

6) Anılan istekliler tarafından aşırı düşük teklif açıklamalarının dayanağı olarak sunulan fiyat tekliflerinin piyasada alım/satım konu olmayan afaki girdileri de içerdiğinden önceki dönem muhasebe kayıtları esas alınarak düzenlenen belge olmasının mümkün olmadığı, zira fiyat tekliflerine konu mal ve hizmetler, geçmiş muhasebe dönemlerinde gerçekleşen mal ve hizmet alımlarından ibaret olmayıp fiyat teklifi veren firmaların faaliyet alanı dışında olan montaj ve/veya yapım işi için gerekli olan işçilikleri de içerdiği, fiyat teklifine konu sistem veya ekipmanı oluşturan her bir girdinin birim fiyatının da yer alması ve bunların ortalama birim maliyet/satış tespit tutanaklarıyla uyumlu olmasının gerektiği, ihale kapsamında gerçekleştirilecek imalatlar incelendiğinde bazı iş kalemlerinin gerçekleşmesi için malzemenin yerine konması açısından inşaat iş kalemi olan kazı yapılması işi gibi malzeme üreticisinin faaliyet alanında olmayan temel girdilerin de bulunduğu, bu nedenle bahse konu iş kalemleri fiyat teklifinin sadece şekli uygunluk şartını sağlamak için malzeme ve montaj ve/veya işçilik dahil olarak alınan fiyat teklifleri ile yapılan açıklamaların reddedilmesinin gerektiği, sunulan fiyat tekliflerine dayanak olan maliyet/satış tespit tutanaklarının istenilmesi halinde fiyat tekliflerinin geçmiş dönem muhasebe kayıtlarından elde edilen veriler ile uyumlu olmadığı görüleceği, bu itibarla fiyat tekliflerine dayanak teşkil eden SMMM/YMM tarafından düzenlenen maliyet/satış tespit tutanaklarının ilgililerden istenerek mevzuatta aranılan şartları taşımadığının tespit edilmesi ve aşırı düşük teklif açıklamalarının reddedilmesinin gerektiği,

7) Anılan istekliler tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklamalarının dayanağı olarak fiyat teklifi vb. belgelerin

tüm analizlere altlık oluşturmayacak düzeyde eksik ve mevzuata aykırı şekilde sunulduğu, Kamu İhale Genel Tebliği 45.1.13'üncü maddesi gereğince açıklama yapılması gereken tüm analizler, alt analizler ve analiz girdilerinin bazılarında altlık oluşturacak belgelerin sunulmadığı, analiz açıklamalarının altlıklarının boş olduğu, bu durumun mevzuata aykırı olduğu,

8) Anılan istekliler tarafından sunulan anahtar teslim götürü bedel ile işin yapılması mümkün olmadığı, sunulan aşırı düşük teklif açıklamalarında hesaplama hatası yapıldığı, metrajlarının değiştirilip değiştirilmediğinin incelenmesi gerektiği, teklif cetveli ile analizler de aritmetik hata yapıldığı, sunulan analizlerde açıklama istenilmeyecek analiz girdilerine yer verilmediği, açıklanması istenilen sıralı analiz girdilerinin miktarlarının analiz formatlarına aykırı bir şekilde yansıtıldığı, işçilik fiyatlarının ihale tarihinde yürürlükte bulunan saatlik asgari ücretin altında belirlendiği, aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında kullanılan kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatları gösteren listenin sunulmadığı, alt analizlerde cari yıl birim fiyatlarının kullanılmadığı, sözleşme gideri hesaplanırken hata yapıldığı, toplam teklif bedeli üzerinden sözleşme giderinin hesaplanmadığı ve teminat mektubu komisyon giderlerinin hesaplamada dikkate alınmadığı,

9) Kamu İhale Genel Tebliği'ndeki hükümler doğrultusunda anahtar teslim götürü bedel işlerde aşırı düşük teklif açıklamaları kapsamında bütün imalat kalemlerini ve toplam proje bedelini gösteren hesap cetvelinin sunulmasının zorunlu olduğu ancak anılan istekliler tarafından yapılan açıklamalarda hesap cetvelinin sunulmadığı, diğer taraftan açıklama kapsamında iş kalemlerinin projedeki imalat miktarlarının düşük belirlenerek açıklama yapılmasının mevzuata aykırı olduğu,

10) Anılan istekliler tarafında yapılan açıklamalarda işçilik bulunan iş kalemleri için maliyet tespit tutanağına dayalı

fiyat teklifleri ile açıklama yapılması gerektiği, faaliyet alanında malzeme satışı dışında hizmet bulunmayan montaj – yapım gibi giderler için geçmiş dönem muhasebe kayıtlarında maliyet/satış ortalaması tespiti yapılması mümkün olmayan giderleri kapsayan iş kalemlerinde, satışlar üzerinden fiyat teklifi sunulmasının mevzuata aykırı olduğu,

11) İşçilik gerektiren ve tünel işletme ve bakım hizmeti kapsamında işçi çalıştırılmasına ilişkin iş kalemlerinde öngörülen maliyetlerin bir işçinin işverene olan maliyetini karşılamadığı, bu haliyle anılan isteklilerin maliyet hesaplarında sadece brüt asgari ücreti baz aldıklarından ve bu iş kalemlerinde asgari maliyetin karşılanmadığı dolayısıyla açıklamaların mevzuata aykırı olduğu, iddialarına yer verilmiştir.

Başvuru sahibinin iddialarının değerlendirilmesi sonucunda aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Aşırı düşük teklifler" başlıklı 38'inci maddesinde "İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit eder. Bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister.

İhale komisyonu;

a) İmalat sürecinin, verilen hizmetin ve yapım yönteminin ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin mal ve hizmetlerin temini veya yapım işinin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen mal, hizmet veya yapım işinin özgünlüğü,

gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak, aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir.

Kurum, ihale konusu işin türü, niteliği ve yaklaşık maliyeti ile ihale edilme usulüne göre aşırı düşük tekliflerin tespiti, değerlendirilmesi ve ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesi amacıyla sınır değerler ve sorgulama kriterleri belirlemeye, ihalenin bu maddede öngörülen açıklama istenilmeksizin sonuçlandırılabilmesine, ayrıca yaklaşık maliyeti 8 inci maddede öngörülen eşik değerlerin yarısına kadar olan hizmet alımları ile yapım işleri ihalelerinde sınır değerinin altında olan tekliflerin bu maddede öngörülen açıklama istenilmeksizin reddedilmesine ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir. İhale komisyonu bu maddenin uygulanmasında Kurum tarafından yapılan düzenlemeleri esas alır.” hükmü,

Kamu İhale Genel Tebliği'nin “Sınır değer tespiti ve aşırı düşük teklifler” başlıklı 45'inci maddesinde “...45.1.1. Yapım işleri ihalelerinde, 4734 sayılı Kanununun 36 ncı maddesi uyarınca ilk oturumda teklif mektubu ve geçici teminatını usulüne uygun sunan geçerli teklifler tespit edildikten sonra;

...

45.1.2.1. İhale komisyonunca, (38.1) maddesi kapsamında idarece hazırlanan “sıralı iş kalemleri/grupları listesi” kullanılarak yaklaşık maliyetin % 80'lik kısmına giren iş kalemleri/grupları belirlenir.

Sıralı listeye göre, tutarlarının yaklaşık maliyete oranlarının kümülatif toplamı % 80 oranına kadar olan iş kalemleri/grupları ile kümülatif toplama eklendiğinde % 80 oranının aşılmasına neden olan iş kalemi/grubu, sorgulamaya tabi tutulacak olan iş kalemleri/grupları olarak belirlenecektir. Bunların dışında kalan iş kalemleri/grupları için sorgulama yapılmayacaktır.

45.1.2.2. İhale komisyonu tarafından, açıklama istenilmesi gereken iş kalemleri/gruplarına ait idarece (38.1) maddesine göre oluşturulan "sıralı analiz girdileri listesi" kullanılarak tutarı kar ve genel gider hariç analiz toplamının % 3'üne eşit ve bu tutarın altında olan analiz girdileri tespit edilecektir.

Yaklaşık maliyeti oluşturan iş kalemi/grubu analizlerindeki analiz girdilerinden, tutarı kar ve genel gider hariç analiz toplamının %3'üne eşit ve altında olanlar için isteklilerden açıklama yapılması istenilmeyecektir.

Tutarı, kar ve genel gider hariç analiz toplamının % 3'üne eşit veya altında olması nedeniyle sorgulamaya tabi tutulmayacak analiz girdilerinin tutarlarının kümülatif toplamının kar ve genel gider hariç analiz toplamının %15'ini aşması durumunda; en küçük tutardan itibaren kümülatif toplamda % 15'lik tutarın aşılmasına neden olan analiz girdisi belirlenecek, tutarı bu girdinin tutarından daha az olan girdiler için açıklama istenilmeyecektir.

Aynı girdinin yaklaşık maliyeti oluşturan birden fazla iş kalemi/grubunun analizinde yer alması halinde bu girdinin oranı her analiz için ayrı ayrı değerlendirilerek analiz toplamının % 3'ünün altında kalıp kalmadığına göre işlem yapılır. Herhangi bir analizdeki oranı %3'ün üstünde olan analiz girdisi için açıklama istenilecektir.

Analizlerdeki işçilik girdisi, tutarları analiz toplamının % 3'üne eşit veya altında olsa dahi, açıklama istenilmeyecek girdiler arasında yer alamaz.

45.1.2.3. İhale komisyonu teklifleri aşırı düşük olarak tespit edilen isteklilerden (45.1.2.1) maddesinde belirlediği iş kalemleri/grupları için isteyeceği açıklama ile ilgili yazıda, (45.1.2.2) maddesine göre açıklama istenilmeyecek olan analiz girdilerini de belirtecektir.

İstekliler, teklifi kapsamında yer alan iş kalemleri/grupları

için hazırlayacakları analizlerde (45.1.2.2) maddesine göre açıklama istenilmeyecek olan analiz girdileri de dahil analizlerini oluşturan tüm girdileri göstereceklerdir.

...

45.1.3. İsteklilerden teklifleri kapsamında analiz ve hesap cetveli sunmaları istenmeyecektir. Analizler ve hesap cetveli, Kanunun 38 inci maddesi uyarınca teklif fiyatı aşırı düşük olarak tespit edilen isteklilerin tekliflerinin önemli bileşenleri ile ilgili ayrıntıların belirlenmesi amacıyla, sadece aşırı düşük teklif sahibi isteklilerden istenecektir. Bu çerçevede; teklif fiyatının aşırı düşük olduğu tespit edilen istekliler tekliflerinde önemli olduğu tespit edilen bileşenlerine ilişkin olarak yapacakları açıklama kapsamında;

b) Teklif birim fiyatlı işlerde; açıklama istenen iş kalemlerinin birim fiyatlarına ilişkin olarak ihale dokümanında verilen analiz formatına uygun analizleri sunacaklardır. Sorgulamaya konu edilmeyen iş kalemleri/grupları için analiz sunulması istenmeyecektir.

...

45.1.4. İdare tarafından ihale dokümanı kapsamında;

a) Teklif birim fiyatlı işlerde; her bir iş kaleminin yapım şartlarına, tarif ve içeriğine göre analizde yer almasını istediği “malzeme, işçilik, makine ve diğerleri (varsa; nakliyeler, inşaat yerindeki yükleme, boşaltma, yatay ve düşey taşımalar, zamlar vb.)” sadece girdi cinslerinin belirlendiği, analiz girdileri ile miktarlarının ve tutarlarının belirtilmediği,

...

(Ek-Y.2)'de yer alan örneğe uygun analiz formatının isteklilere verilmesi, isteklilerin de tekliflerinin aşırı düşük olarak tespit edilerek kendilerinden açıklama istenmesi

durumunda, yapacakları açıklamada sunacakları analizlerin verilen bu formata uygun olması gerekmektedir.

İdare tarafından bütün iş kalemleri/iş grupları için tek bir analiz formatı düzenlenebileceği gibi, iş kalemleri/iş gruplarının yapım şartlarına göre birden fazla analiz formatı da düzenlenebilir.

Ancak bu durumda, idare ihale dokümanında hangi analiz formatının hangi iş kalemleri/iş grupları için kullanılacağını belirtmek zorundadır.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar ile uyumlu olmayan iş kalemleri (özel iş kalemleri) ile idarelerce tasarlanan ve birden fazla iş kalemini ihtiva eden iş kalemleri (paçal iş kalemi) için bu iş kalemlerinde bulunan analiz girdileri ve miktarlarının gösterildiği analiz formatlarının, ihale dokümanı kapsamında istekli olabileceklere verilmesi gerekmektedir. Ancak idarece niteliği gereği analiz formatı hazırlanamayan iş kalemlerine ilişkin isteklilerin açıklamaları kapsamında analiz sunmalarına gerek olmayıp, anılan iş kalemlerine ilişkin açıklamalar 45.1.13 maddesi uyarınca yapılabilir.

...

45.1.2.1. İhale komisyonunca, (38.1) maddesi kapsamında idarece hazırlanan "sıralı iş kalemleri/grupları listesi" kullanılarak yaklaşık maliyetin % 80'lik kısmına giren iş kalemleri/grupları belirlenir.

Sıralı listeye göre, tutarlarının yaklaşık maliyete oranlarının kümülatif toplamı % 80 oranına kadar olan iş kalemleri/grupları ile kümülatif toplama eklendiğinde % 80 oranının aşılmasına neden olan iş kalemi/grubu, sorgulamaya tabi tutulacak olan iş kalemleri/grupları olarak belirlenecektir. Bunların dışında kalan iş kalemleri/grupları için sorgulama yapılmayacaktır.

45.1.2.2. İhale komisyonu tarafından, açıklama istenilmesi gereken iş kalemleri/gruplarına ait idarece (38.1) maddesine göre oluşturulan "sıralı analiz girdileri listesi" kullanılarak tutarı kar ve genel gider hariç analiz toplamının % 3'üne eşit ve bu tutarın altında olan analiz girdileri tespit edilecektir.

Yaklaşık maliyeti oluşturan iş kalemi/grubu analizlerindeki analiz girdilerinden, tutarı kar ve genel gider hariç analiz toplamının %3'üne eşit ve altında olanlar için isteklilerden açıklama yapılması istenilmeyecektir.

Tutarı, kar ve genel gider hariç analiz toplamının % 3'üne eşit veya altında olması nedeniyle sorgulamaya tabi tutulmayacak analiz girdilerinin tutarlarının kümülatif toplamının kar ve genel gider hariç analiz toplamının %15'ini aşması durumunda; en küçük tutardan itibaren kümülatif toplamda % 15'lik tutarın aşılmasına neden olan analiz girdisi belirlenecek, tutarı bu girdinin tutarından daha az olan girdiler için açıklama istenilmeyecektir.

Aynı girdinin yaklaşık maliyeti oluşturan birden fazla iş kalemi/grubunun analizinde yer alması halinde bu girdinin oranı her analiz için ayrı ayrı değerlendirilerek analiz toplamının % 3'ünün altında kalıp kalmadığına göre işlem yapılır. Herhangi bir analizdeki oranı %3'ün üstünde olan analiz girdisi için açıklama istenilecektir.

Analizlerdeki işçilik girdisi, tutarları analiz toplamının % 3'üne eşit veya altında olsa dahi, açıklama istenilmeyecek girdiler arasında yer alamaz.

45.1.2.3. İhale komisyonu teklifleri aşırı düşük olarak tespit edilen isteklilerden (45.1.2.1) maddesinde belirlediği iş kalemleri/grupları için isteyeceği açıklama ile ilgili yazıda, (45.1.2.2) maddesine göre açıklama istenilmeyecek olan analiz girdilerini de belirtecektir.

İstekliler, teklifi kapsamında yer alan iş kalemleri/grupları

için hazırlayacakları analizlerde (45.1.2.2) maddesine göre açıklama istenilmeyecek olan analiz girdileri de dahil analizlerini oluşturan tüm girdileri göstereceklerdir.

...

45.1.3. İsteklilerden teklifleri kapsamında analiz ve hesap cetveli sunmaları istenmeyecektir. Analizler ve hesap cetveli, Kanunun 38 inci maddesi uyarınca teklif fiyatı aşırı düşük olarak tespit edilen isteklilerin tekliflerinin önemli bileşenleri ile ilgili ayrıntıların belirlenmesi amacıyla, sadece aşırı düşük teklif sahibi isteklilerden istenecektir. Bu çerçevede; teklif fiyatının aşırı düşük olduğu tespit edilen istekliler tekliflerinde önemli olduğu tespit edilen bileşenlerine ilişkin olarak yapacakları açıklama kapsamında;

...

b) Teklif birim fiyatlı işlerde; açıklama istenen iş kalemlerinin birim fiyatlarına ilişkin olarak ihale dokümanında verilen analiz formatına uygun analizleri sunacaklardır. Sorgulamaya konu edilmeyen iş kalemleri/grupları için analiz sunulması istenmeyecektir.

...

45.1.4. İdare tarafından ihale dokümanı kapsamında;

a) Teklif birim fiyatlı işlerde; her bir iş kaleminin yapım şartlarına, tarif ve içeriğine göre analizde yer almasını istediği "malzeme, işçilik, makine ve diğerleri (varsa; nakliyeler, inşaat yerindeki yükleme, boşaltma, yatay ve düşey taşımalar, zamlar vb.)" sadece girdi cinslerinin belirlendiği, analiz girdileri ile miktarlarının ve tutarlarının belirtilmediği,

...

(Ek-Y.2)'de yer alan örneğe uygun analiz formatının

isteklilere verilmesi, isteklilerin de tekliflerinin aşırı düşük olarak tespit edilerek kendilerinden açıklama istenmesi durumunda, yapacakları açıklamada sunacakları analizlerin verilen bu formata uygun olması gerekmektedir.

İdare tarafından bütün iş kalemleri/iş grupları için tek bir analiz formatı düzenlenebileceği gibi, iş kalemleri/iş gruplarının yapım şartlarına göre birden fazla analiz formatı da düzenlenebilir

Ancak bu durumda, idare ihale dokümanında hangi analiz formatının hangi iş kalemleri/iş grupları için kullanılacağını belirtmek zorundadır.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar ile uyumlu olmayan iş kalemleri (özel iş kalemleri) ile idarelerce tasarlanan ve birden fazla iş kalemini ihtiva eden iş kalemleri (paçal iş kalemi) için bu iş kalemlerinde bulunan analiz girdileri ve miktarlarının gösterildiği analiz formatlarının, ihale dokümanı kapsamında veya aşırı düşük tekliflere yönelik açıklama istenmesine ilişkin yazı ekinde verilmesi gerekmektedir. Ancak idarece niteliği gereği analiz formatı hazırlanamayan iş kalemlerine ilişkin isteklilerin açıklamaları kapsamında analiz sunmalarına gerek olmayıp, anılan iş kalemlerine ilişkin açıklamalar 45.1.13 maddesi uyarınca yapılabilir.

45.1.5. İsteklilerin iş kalemleri/iş grupları için kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış cari yıl birim fiyatları veya bu fiyatlardan daha yüksek fiyatları teklif etmeleri ve söz konusu iş kalemleri/grupları için; hangi kamu kurum ve kuruluşunun birim fiyatını kullandıklarını, birim fiyat poz numarasını da yazmak suretiyle liste halinde belirterek açıklamaları kapsamında sunmaları durumunda analiz düzenlemeleri zorunlu değildir. Bu kapsamda; isteklilerin, kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış "kar ve genel gider içermeyen birim fiyatların" üzerine, kendi belirledikleri "kar ve genel gideri" ilave ederek birim fiyatlarını oluşturmaları

durumunda da; hangi kamu kurum ve kuruluşunun “kar ve genel gider hariç birim fiyatını” kullandıklarını ve kendi belirledikleri “kar ve genel gider” tutarını yazmak suretiyle liste halinde belirterek açıklamaları kapsamında sunmaları halinde de, söz konusu iş kalemleri/iş grupları için analiz düzenlemeleri zorunlu değildir. Bu kapsamda isteklilerin analiz düzenlemeleri zorunlu olmayan söz konusu iş kalemleri/grupları için 45.1.13 maddesinde belirtilen belgeleri sunmalarına da gerek bulunmamaktadır.

...

İş kalemleri/grupları için, kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar esas alınarak teklif sunulmuş olmakla birlikte; yukarıda belirtildiği şekliyle liste halinde belirtilmemesi durumunda, söz konusu iş kalemleri/grupları için analiz sunulması zorunludur.

İlan veya davet tarihinde cari yıl birim fiyatın yayımlanmamış olması durumunda, istekli tarafından önceki yılın yayımlanmış birim fiyatları kullanılabilir.

45.1.6. Analizler ile yardımcı ve/veya alt analizlerde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından belirlenerek yayımlanmış rayiçleri kullanan ve söz konusu rayiçleri poz numaralarını da belirtmek suretiyle liste halinde sunan isteklilerin, söz konusu rayiçlere ilişkin olarak 45.1.13 maddesinde belirtilen belgeleri sunmalarına gerek bulunmamaktadır.

45.1.7. İstekliler tarafından, inşaat iş kalemleri/iş grupları dışında yer alan sıhhi tesisat, kalorifer tesisatı, müşterek tesisat, havalandırma, brülör, asansör, elektrik tesisatı vb. iş kalemleri/iş gruplarına ait analiz sunulması yerine bu iş kalemi/iş gruplarına ait malzeme ve montaj bedelini ayrı ayrı gösterecek şekilde açıklama yapılması kabul edilecektir.

45.1.8. Aşırı düşük teklifine ilişkin olarak yaptığı açıklamada sunduğu analizler, ihale dokümanı kapsamındaki analiz formatına, birim fiyat tariflerine, idarece tanımlanan

yapım şartlarına veya teknik şartnameye uygun olmayan, analiz fiyat tutarları teklif fiyatların üzerinde olan isteklilere ait teklifler reddedilecektir. Analizler üzerinde yapılan incelemede; çarpım ve toplamlarda hesaplama hatası bulunması durumunda, analiz girdilerine ait fiyatlar esas alınarak, hesaplama hatası ihale komisyonu tarafından re'sen düzeltilir. Bu şekilde düzeltilmiş analiz fiyatı, teklif fiyatın üzerinde olan isteklilerin teklifleri reddedilir.

45.1.9. İş kalemleri/gruplarına ait analizler ile yardımcı ve/veya alt analizlerde yer alan işçilik fiyatları ihale tarihinde yürürlükte olan saatlik asgari ücretin altında olamaz.

45.1.10. İhale komisyonu, sınır değer altındaki tekliflerin önemli bileşenlerini;

a) Yapım yönteminin ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve yapım işinin yerine getirilmesinde kullanılacak avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen yapım işinin özgünlüğü,

gibi hususlarda istekliler tarafından yapılan yazılı açıklamaları da dikkate almak suretiyle değerlendirir ve ihaleyi sonuçlandırır.

45.1.11. Yapım yönteminin ekonomik olması hususunda bir açıklamada bulunulması durumunda; kullanılan yapım yöntemi ve teknolojisinin sağlayacağı maliyet avantajının açıklanması gereklidir.

45.1.12. Seçilen teknik çözümler, yapım işinin yerine getirilmesinde kullanılacak avantajlı koşullar veya yapım işinin özgünlüğü hususunda bir açıklamada bulunulması durumunda; belirtilen çözüm, avantajlı koşul ve özgünlük sayesinde elde edilen maliyet avantajı açıklanmalıdır.

45.1.13. Teklifi aşırı düşük bulunan isteklilerin,

tekliflerinde önemli olduğu tespit edilen bileşenler ile ilgili olarak 4734 sayılı Kanunun 38 inci maddesi uyarınca yapacakları açıklamada, sorgulamaya konu iş kalemlerine/gruplarına ilişkin analizler ile bu analizlere dayanak teşkil eden bilgi ve belgeleri sunmaları gerekmektedir.

İsteklilerin analizlerine dayanak teşkil eden bilgi ve belgeler;

- a. Üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri,
- b. Çimento ve demir ürünleri için ilan edilmiş üretici fiyat tarifeleri,
- c. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan mal ve hizmetlere ilişkin ilan edilmiş fiyat tarifeleri veya bunlardan alınmış fiyat teklifleri,
- ç. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından ilgili mal veya hizmetlere ilişkin ilan edilen asgari fiyatlar,
- d. Ürettiği, aldığı veya sattığı mallara ilişkin maliyet/satış tutarı tespit tutanakları,
- e. Stoğunda bulunan mallara ilişkin stok tespit tutanakları,
- f. İdarece istenmesi durumunda yardımcı analizler v.b. dir.

İstekliler tekliflerine ilişkin olarak yukarıda sayılan belgelerden kendileri için uygun olanları açıklamaları kapsamında sunacaklardır.

Yukarıda sayılan bilgi ve belgelerden herhangi biri ile açıklama yapılmasının fiilen mümkün olmadığının anlaşıldığı durumlarda, istekliler tarafından gerekçesi belirtilmek suretiyle ilgili mevzuatına göre son 12 ay içinde düzenlenen açıklamaya elverişli diğer bilgi ve belgeler kullanılarak da açıklama yapılabilir (Örnek: Yurt dışından ithal edilen mallara ilişkin olarak gümrük giriş beyannamesi kullanılarak

açıklama yapılabilir). Yüklenicinin dışında üçüncü kişilerce inşaat mahalli dışında imal edilen ve esaslı başka bir işçilik veya malzeme katkısı yapılmaksızın yapıya monte edilen iş kalemlerinin üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri ile açıklanması durumunda, bu iş kalemlerine ilişkin analiz sunulması zorunlu değildir. Ayrıca, istekliler tarafından teklif kapsamındaki harita, kadastro ve proje işlerine ilişkin yapılacak açıklamalarda üçüncü kişilerden alınan fiyat tekliflerinin sunulması yeterlidir.

45.1.13.1. Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin üçüncü kişilerden fiyat teklifi alınması durumunda, öncelikli olarak fiyat teklifini veren kişiyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından ilgisine göre teklife konu mal veya hizmet için maliyet tespit tutanağı (Ek-0.5) veya satış tutarı tespit tutanağı (Ek-0.6) düzenlenecektir. Tutanaklar fiyat teklifinin dayanağı olarak düzenlenecek olup, meslek mensubu tarafından muhafaza edilecek ve fiyat teklifinin ekinde idareye verilmeyecektir. Ancak idare veya Kurum tarafından gerekli görülmesi halinde bu tutanaklar meslek mensubundan istenebilecektir.

Maliyet tespit tutanağı dayanak alınarak fiyat teklifi sunulabilmesi için, fiyat teklifinin mamul/mala ilişkin olması halinde mamul/malın birim fiyatının, tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olmaması; fiyat teklifinin hizmete ilişkin olması halinde ise bu hizmetin birim fiyatının, tutanakta tespit edilen toplam birim maliyetin altında olmaması, bu tespitin (Ek-0.5) formunda yapılması, fiyat teklifi üzerine meslek mensubu tarafından "Bu fiyat teklifindeki birim fiyatın, mükellefin yasal defter ve belgelerine göre tarafımda düzenlenerek onaylanan (.../.../...) tarih ve (...) sayılı maliyet tespit tutanağındaki ortalama/toplam birim maliyet tutarının altında olmadığını beyan ederim." ibaresinin yazılarak imzalanması ve iletişim bilgileri de belirtilmek suretiyle kaşelenmesi/mühürlenmesi

gerekmektedir.

Satış tutarı tespit tutanağı dayanak alınarak fiyat teklifi sunulabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim satış tutarınının % 80'inin altında olmaması, bu tespitin (Ek-0.6) formunda yapılması, fiyat teklifi üzerine meslek mensubu tarafından "Bu fiyat teklifindeki birim fiyatın, mükellefin yasal defter ve belgelerine göre tarafımca düzenlenerek onaylanan (.../.../...) tarih ve (...) sayılı satış tutarı tespit tutanağındaki ağırlıklı ortalama birim satış tutarınının % 80'inin altında olmadığını beyan ederim." ibaresinin yazılarak imzalanması ve iletişim bilgileri de belirtilmek suretiyle kaşelenmesi/mühürlenmesi gerekmektedir.

Üçüncü kişilerden alınan fiyat tekliflerinin teklife konu alanda faaliyet gösterenlerden alınması gerekmekte olup, bu belgelerin ihale tarihinden önce düzenlenmiş olması zorunlu değildir.

Kaşeleme işlemi 8.4 üncü maddede belirtilen özel kaşe kullanılmak suretiyle yapılabileceği gibi, bu kaşe dışında meslek mensubuna ilişkin bilgileri içeren kaşe kullanılmak suretiyle de yapılabilir.

...

45.1.13.4. İsteklinin, kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan mal ve hizmetlere ilişkin ilan edilen fiyat tarifelerinde belirtilen fiyatları kullanması halinde, sadece ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) geçerli olan bir tarifeyi gösterir belgeyi sunması yeterlidir. (Örnek: Orman Genel Müdürlüğüne bağlı işletmeler tarafından satılan ürünlere ilişkin ilan edilmiş fiyatlar vb.)

45.1.13.4.1. İsteklinin, kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan mal ve hizmetlere ilişkin fiyat tekliflerini kullanması halinde, sadece ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) düzenlenmiş fiyat teklifini

sunması yeterlidir. (Örnek: Karayolları Genel Müdürlüğü, İl Özel İdareleri, Belediyeler vb.nin sattıkları kum, çakıl, kırmataş vb. mallara ilişkin verdikleri fiyat teklifleri.)

45.1.13.5 İstekli tarafından açıklaması yapılacak girdinin fiyatı, kamu kurum ve kuruluşlarınca ilan edilen ilgili mala ilişkin asgari fiyatlara uygun olması halinde, sadece ilan/davet ile ihale tarihi arasında (ihale tarihi hariç) geçerli olan asgari fiyatın belgelendirilmesi suretiyle açıklama yapılması yeterlidir.

...

45.1.13.14. İstekliler tarafından akaryakıt girdisine ilişkin olarak EPDK tarafından il bazında günlük yayımlanan akaryakıt fiyatlarınının % 90'ının altında sunulan açıklamalar geçerli kabul edilmeyecektir. Motorin veya benzine yönelik olarak öngörülen tutarın TL/lt cinsinden hesaplanmasında Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun ilgili düzenlemeleri dikkate alınacaktır.

45.1.14. Aşırı düşük teklif sorgulaması sonucunda; (45.1.3 – 45.1.13) maddelerine uygun açıklamada bulunmayan, açıklamaları idarece tanımlanan yapım şartlarına uymayan veya teknik şartnameye aykırı hususlar içeren isteklilerin teklifleri gerekçeleri belirtilmek suretiyle reddedilecektir.

...

45.1.16. Aşırı düşük teklifine ilişkin olarak istenen sürede açıklama yapmasına rağmen teklifi reddedilen isteklilerin açıklamalarının yeterli görülmemesi nedenlerinin, sadece ilgili madde numaralarına atıf yapılmakla yetinilmeyerek hangi düzenlemeye aykırılık bulunduğu da belirtilmek suretiyle kesinleşen ihale kararınının bildirilmesi zorunludur..." açıklaması yer almaktadır.

Şikâyete konu ihaleye ait İdari Şartname'nin "İhale konusu işe ilişkin bilgiler" başlıklı 2'nci maddesinde "2.1. İhale konusu

işin;

a) Adı: Amasya Çevre Yolu Km: 0+000-11+300 Arası Elektrik, Elektronik, Elektromekanik Ve Tünel Kontrol Merkezi Yapım İşi

b) Yatırım proje no'su/kodu: 1986 E 040 360 2019 E 040 240

c) Miktarı ve türü: Amasya Çevre Karayolu Üzerinde Bulunan Tüneller ve Tünel Kontrol Merkezi için mahal listesinde belirtilen; "Elektrik, Elektronik, Elektromekanik ve Çeşitli Kontrol Sistemleri vs. Yapım" İşidir.

ç) Yapılacağı yer: Amasya Çevre Yolu Km: 0+000-11+300 Arası

d) Bu bent boş bırakılmıştır." düzenlemesi,

Anılan Şartname'nin "Teklif fiyata dahil olan giderler" başlıklı 25'inci maddesinde, "25.1. İsteklinin sözleşmenin uygulanması sırasında ilgili mevzuat gereğince ödeyeceği her türlü vergi, resim, harç, yapı kullanım izin belgesi giderleri ve benzeri giderler ile ulaşım, nakliye ve her türlü sigorta giderleri teklif fiyatına dahildir.

25.2. 25.1. maddesinde yer alan gider kalemlerinde artış olması ya da benzeri yeni gider kalemlerinin oluşması hallerinde, teklif edilen fiyatın bu tür artış ya da farkları karşılayacak payı içerdiği kabul edilir. Yüklenici, bu artış ve farkları ileri sürerek herhangi bir hak talebinde bulunamaz.

25.3. Sözleşme konusu işin bedelinin ödenmesi aşamasında doğacak Katma Değer Vergisi (KDV), ilgili mevzuatı çerçevesinde İdare tarafından yükleniciye ayrıca ödenir." düzenlemesi,

Anılan Şartname'nin "Sınır değer" başlıklı 33'üncü maddesinde "33.1. İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra Kurum tarafından belirlenen yöntemle göre sınır değeri hesaplar.

33.2. Teklifi sınır değerin altında kalan isteklilerden Kanunun 38 inci maddesine göre açıklama istenecektir. Bu kapsamda; ihale komisyonu sınır değerin altında kalan teklifleri aşırı düşük teklif olarak tespit eder ve bu teklif sahiplerinden Kurum tarafından belirlenen kriterlere göre teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister. İhale komisyonu;

a) Yapım yönteminin ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin işin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen işin özgünlüğü, gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifi reddedilir. İhale komisyonunca reddedilmeyen teklifler, geçerli teklif olarak belirlenir. İhale üzerinde bırakılan isteklinin teklifinin sınır değerin altında olması durumunda kesin teminat 40.2 maddesinde yer alan hüküm uyarınca hesaplanan tutar üzerinden alınır." düzenlemesi,

03.12.2019 tarihli ihale komisyonu kararına göre, açık ihale usulüyle yapılan itirazın şikâyete konu ihalede 14 adet doküman temin edildiği, ihaleye teklif veren 4 isteklinin olduğu, bu isteklilerde Mezre Tur. İnş. Tic. San. Ltd. Şti.- Sami Çakmak İş Ortaklığının geçici teminat mektubu süresi yeterli olmadığı gerekçesiyle, Sette Yapı Bilişim A.Ş.- Umut Aydın İş Ortaklığının ise aşırı düşük teklif açıklaması sunmadığı gerekçesiyle teklifinin reddedildiği,

09.10.2019 tarih ve 2019/UY.II-1293 sayılı ile 09.10.2019 tarih ve 2019/UY.II-1294 sayılı Kamu İhale Kurulu kararlarında idarece yapılan aşırı düşük teklif sorgulama işleminin mevzuata uygun şekilde tekrar yapılması ve bu aşamadan sonraki ihale işlemlerinin mevzuata uygun olarak yeniden

gerçekleştirilmesine karar verildiği görülmüş olup, idare tarafından bahse konu Kamu İhale Kurulu kararlarının gereğini teminen Kırtur Turizm İnşaat Taahhüt Elekt. San. ve Tic. Ltd. Şti.ye yeniden aşırı düşük teklif sorgulaması yapıldığı, idare tarafından aşırı düşük teklif açıklamasının uygun bulunduğu ve ihalenin anılan istekli üzerinde bırakıldığı, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi olarak ise başvuru sahibi Nebioğlu Mad. En. İnş. San ve Tic. A.Ş. -Yafa Müh. Müş. İnş. San. ve Tic. A.Ş. İş Ortaklığının belirlendiği anlaşılmıştır.

Sınır değer tutarının altında teklif verdiği tespit edilen Kırtur Turizm İnşaat Taahhüt Elekt. San. ve Tic. Ltd. Şti. ile Sette Yapı Bilişim A.Ş.- Umut Aydın İş Ortaklığına gönderilen 13.11.2019 tarihli aşırı düşük teklif sorgulaması hakkındaki yazıda "... 2019/185081 ihale kayıt numaralı "Amasya Çevre Yolu Km: 0+000-11+300 Arası Elektrik, Elektronik, Elektromekanik ve Tünel Kontrol Merkezi Yapım İşİ" işinin ihalesinde vermiş bulunduğunuz teklifiniz ile ilgili olarak "Kamu İhale Genel Tebliği"nin İkinci Kısım, Birinci Bölümünde yer alan "Sınır Değer Tespiti ve Aşırı Düşük Teklifler" başlıklı 45. maddesinde belirtilen işlemlerin yerine getirilmesine karar verilmiştir.

İdari Şartnamenin "Sınır Değer" başlıklı 33. maddesinin, 33.1. bendi gereğince, teklifiniz sınır değer altında kaldığından;

İlgide (a) ve (b)'de kayıtlı yazılarımız ekinde verilen "Açıklama İstenilmeyen Analiz Girdileri Listesi'nde yer alan "işçiliğe" dair girdilerin sehven gönderildiği tespit edilmiş olup, yeniden düzenlenen "Açıklama İstenilmeyen Analiz Girdileri Listesi'ne ilişkin olarak Ek'te analiz girdileri ve miktarları gösterilmektedir. Tarafınızca hazırlanacak birim fiyat analizlerinde açıklama istenilecek ve istenilmeyecek bütün pozların analiz girdilerinde gösterilmesine ve açıklama istenilecek pozlarla ilgili;

İdari Şartname'nin 33.2. bendi gereğince,

a) Yapım yönteminin ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin işin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen işin özgünlüğü

hususlarında bilgi ve belgelere dayalı olarak, ihale dokümanına uygun olacak şekilde yapacağınız aşırı düşük teklif açıklamanızın, 18.11.2019 Pazartesi günü saat:17:00 mesai saati bitimine kadar İdaremize gönderilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, zamanında teslim edilmeyen açıklamalarınızın yok kabul edileceği hususunda; bilgilerinizi rica ederim." ifadelerine yer verildiği, söz konusu yazı ekinde açıklama istenilen iş kalemleri listesi, açıklama istenilmeyen analiz girdileri listeleri, açıklama istenilen iş kalemlerinin analiz formatlarına ise temel bileşenlerine kadar ayrıştırılarak yer verildiği görülmüştür.

1) Başvuru sahibinin 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 no'lu iddialarına ilişkin olarak:

Aşırı düşük teklif açıklaması uygun bulunarak ihale üzerinde bırakılan Kırtur Tur. İnş. Taah. Elkt. San. ve Tic. Ltd. Şti.nin idareye sunduğu teklif açıklamaları incelendiğinde;

Açıklanması istenilen toplam 64 adet iş kalemine ilişkin miktarları, birim fiyatları ve teklif edilen toplam tutarı gösteren (kâr ve genel gider dahil) hesap cetvelinin sunulduğu, hesap cetvelinde açıklanması istenilmeyen iş kalemlerinin tamamı için toplam bir bedelin gösterildiği,

Açıklanması istenilen 02.01.03 poz no'lu iş kalemi hariç olmak üzere 63 iş kaleminde bulunan 268 adet malzeme girdisini tevsik etmek üzere 64 adet fiyat teklifi sunulduğu, 02.01.03 poz no'lu iş kalemi ve diğer malzeme girdileri için ise kamu kurumlarına ait birim fiyatlar (ÇSB) ile istekli tarafından hazırlanan analiz tablolarının sunulduğu,

Açıklanması istenilen toplam 64 adet iş kaleminden 35 adet iş kaleminin “malzemelerin zayıyatı, depolanması ve yatay-düşey taşımalar”, “malzeme bedeli”, “malzeme nakli”, “montaj bedeli” şeklinde girdi başlıkları belirtilmek suretiyle idarenin verdiği analiz formatlarına uygun şekilde düzenlendiği, anılan istekli tarafından 03.02.06, 10.01.07, 10.01.09, 10.01.23, 07.02.02 poz no’lu 5 adet iş kaleminin montajına ilişkin ayrı ayrı fiyat teklifi sunulduğu, diğer montaj girdileri için ise kamu kurumlarına ait birim fiyatlar (rayiçler) ile istekli tarafından hazırlanan analiz tablolarının sunulduğu,

Ayrıca söz konusu iş kalemleri analizlerinde malzeme ve montaj giderlerinin ayrı ayrı gösterildiği, diğer iş kalemleri için ise istekli tarafından idarece verilen analiz formatına uygun analizlerin sunulduğu, içerisinde işçilik bulunan iş kalemleri için sunulan analizlerde ise fiyat teklifi sunulmayarak 2019 yılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yayınlanan rayiç fiyatlar ile açıklama yapıldığı ve söz konusu fiyatların saatlik asgari ücretin altında olmadığı,

Diğer taraftan şikayete konu 15.03.01 poz no’lu “Elektrik dağıtım binası inşaatı” iş kaleminde “L profiller ve PVC kaplı yükseltilmiş döşeme yapılması h:50” analiz girdisi fiyat teklifi sunulduğu kalan diğer girdilerin tamamı için kamu kurumlarına ait birim fiyatlar (ÇSB) ile açıklama yapıldığı,

Sunulan tüm analizlerde açıklanması istenilen analiz girdilerinin yanı sıra açıklanması istenilmeyen analiz girdilerine ve bunların miktar ve birim fiyatlarına da yer verildiği, miktarların idarece verilen analiz formatındaki miktarlarla uyumlu olduğu ve anılan istekli tarafından analizlerde kullanılan kamu kurum ve kuruluşlarına ait resmi birim fiyatları gösteren listenin ayrıca sunulduğu görülmüştür.

İhale üzerinde bırakılan Kırtur Tur. İnş. Taah. Elkt. San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından açıklanması istenilen 64 iş kaleminde bulunan 268 adet malzeme girdisi ve 5 adet montaj

analiz girdisini tevsik etmek üzere sunulan toplam 69 adet fiyat teklifi yukarıda yer verilen düzenlemeler çerçevesinde incelendiğinde, tüm fiyat tekliflerinin üzerinde onaylayan meslek mensubuna ait Tebliğ'e uygun beyanın bulunduğu ve meslek mensubuna ait imza ve kaşenin yer aldığı, söz konusu beyana dayanak alınan maliyet/satış tutarı tespit tutanağına ait tarih ve sayının belirtildiği, fiyat tekliflerinin üzerinde fiyat teklifini düzenleyen firmaya ait kaşe ve imzanın yer aldığı, ayrıca fiyat teklifine konu hususların fiyat teklifini düzenleyen firmaların faaliyet alanında bulunduğu, fiyat tekliflerinde açıklanan malzeme/montaj fiyatları ile analizlerdeki fiyatların ve malzeme evsafının birbiri ile uyumlu olduğu, dolayısıyla sunulan fiyat tekliflerinin Tebliğ'in 45.1.13.1'inci maddesindeki açıklamalara uygun olduğu görülmüştür.

Anılan istekli tarafından fiyat tekliflerinin ekinde maliyet/satış tutarı tespit tutanaklarının sunulmadığı (Ek-0.5/Ek-0.6) görülmekle birlikte; Tebliğ'in 45.1.13.1'inci maddesi uyarınca söz konusu tutanakların teklifle beraber sunulma zorunluluğu bulunmadığı, ancak idarenin gerekli görmesi halinde bu tutanakların meslek mensubundan isteneceği yönündeki düzenleme dikkate alındığında, idarece fiyat teklifi sunulmasının yeterli görülerek söz konusu tutanakların meslek mensubundan istenilmemesi işleminde mevzuata aykırılık bulunmadığı, kaldı ki 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu ile yetkilendirilen meslek mensuplarınca yapılan meslekli iş ve işlemlerin hukuka uygunluk karinesinden yararlandığı anlaşılmıştır.

Yukarıda yer verilen hususlar bir arada değerlendirildiğinde, başvuru sahibi isteklinin iddialarının yerinde olmadığı sonucuna varılmıştır.

2) Başvuru sahibinin 8 ve 9 no'lu iddialarına ilişkin olarak:

Aşırı düşük teklif açıklaması uygun bulunarak ihale üzerinde

bırakılan Kırtur Tur. İnş. Taah. Elkt. San. ve Tic. Ltd. Şti.nin idareye sunduğu teklif açıklamaları incelendiğinde;

Açıklanması istenilen toplam 64 adet iş kalemine ilişkin miktarları, birim fiyatları ve teklif edilen toplam tutarı gösteren (kâr ve genel gider dahil) hesap cetvelinin sunulduğu, hesap cetvelinde açıklanması istenilmeyen iş kalemlerinin tamamı için toplam bir bedelin gösterildiği tespit edilmiştir.

Ayrıca başvuru sahibi tarafından teklif cetveli ile analizlerde aritmetik hata bulunduğu iddia edilmekle birlikte yapılan incelemede, birim fiyat teklif cetvelinde herhangi bir aritmetik hata yer almadığı, analizlerde ise hesaplama hatası yapılmadığı görülmüş olup, başvuru sahibinin bu husustaki iddialarının yerinde olmadığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar teslimi götürü bedel teklif alınan yapım işi ihalelerinde; iş kapsamındaki imalat miktarları idare tarafından istekli olabileceklere verilmemekte; metrajlar ihale dokümanı kapsamında yer alan projeler, mahal listeleri, özel ve genel teknik şartnameler vb. dokümanlar üzerinden idarece ve istekliler tarafından ayrı ayrı hesaplanmaktadır. İhale konusu iş kapsamındaki imalatların niteliği, projenin karmaşıklığı ve büyüklüğü, metraj hesabı yapan kişilerin kabulleri gibi unsurlar nedeniyle isteklilerce belirlenen miktarların idarenin belirlediği miktarlarla birebir örtüşmesi beklenmemektedir. Bununla birlikte, isteklinin metrajlarının idarenin metrajlarından %10'dan fazla düşük olması durumunda, açıklama istenilen iş kalemlerinin tamamı üzerinden sağlanan fiyat avantajının, ihaleye teklif veren diğer isteklilerin teklif bedellerine göre sıralamada değişikliğe sebep olup olmadığı, diğer bir ifade ile kendileri lehine bir avantaj sağlayıp sağlamadığı hususunun dikkate alınması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, sorgulamaya tabi tutulan 64 iş kaleminin 7 adedinde isteklinin metrajının idarenin metrajından yüksek olduğu, 35 adedinde isteklinin metrajının idarenin metrajından

düşük olduğu, 22 adedinde ise isteklinin metrajının idarenin metrajı ile aynı olduğu, söz konusu metrajlar arasında %10'u aşan farklar olsa da, istekli tarafından sorgulamaya tabi tutulan iş kalemleri için belirlenen birim fiyatlar ile miktar farkları çarpıldığında bu durumun isteklinin teklif bedeline avantaj sağlamadığı ve teklif sıralamasının değişmediği dolayısıyla başvuru sahibi isteklinin anılan hususa yönelik iddiasının yerinde olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Diğer taraftan başvuru sahibi tarafından teklifin toplamı üzerinden sözleşme gideri hesaplanmadığı, sözleşme giderinin hesabında hata yapıldığı da iddia edilmiştir. Yapılan incelemede açıklama istenilen iş kalemleri için 36.606.506,39 TL, açıklama istenilmeyen iş kalemleri için ise 2.268.493,61 TL öngörüldüğü, açıklama istenilen tüm iş kalemleri için sunulan analizlerde kâr ve genel giderin açıklandığı, açıklama istenilmeyen iş kalemleri için öngörülen 2.268.493,61 TL'nin ise kâr dahil fiyat olduğunun belirtildiği görülmüş olup, teklif açıklaması kapsamında söz konusu giderleri tevsik etme zorunluluğu da bulunmadığı göz önünde bulundurulduğunda başvuru sahibinin bu iddiasının da yerinde olmadığı sonucuna varılmıştır.

3) Başvuru sahibinin 10 ve 11 no'lu iddialarına ilişkin olarak:

İdarece aşırı düşük teklif açıklaması uygun görülen ihale üzerinde bırakılan Kırtur Tur. İnş. Taah. Elkt. San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından aşırı düşük teklif açıklaması kapsamındaki analizlerde yer alan işçilik için fiyat teklifi sunulmadığı, 2019 yılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yayınlanan rayiç fiyatlar ile açıklama yapıldığı görülmüştür.

Başvuruya konu ihalenin 22.05.2019 tarihinde gerçekleştirildiği anlaşılmış olup, Kamu İhale Genel Tebliği'nin 45.1.9'uncu maddesindeki açıklama uyarınca aşırı düşük teklif açıklaması yapacak istekliler tarafından sunulan

analizlerde yer alan işçilik ücretlerinin ihale tarihinin içinde bulunduğu yıl olan 2019 yılı saatlik asgari ücret fiyatı olan 11,37 TL'nin altında olmaması gerekmektedir.

Bu çerçevede, şikayete konu 14.04.02 poz no'lu "Tünel işletme ve bakım" adlı iş kalemin kapsamında yer alan işçi çalıştırılmasına ilişkin maliyetler için sunulan işçilik tutarlarının ihale tarihinde yürürlükte olan saatlik asgari ücretin altında olmadığı, 2019 yılı için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yayınlanan rayiç fiyatlar ile açıklama yapıldığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunulan analizlerdeki işçilik tutarına ilişkin açıklamaların Kamu İhale Genel Tebliği'ne ve idarece verilen analiz formatlarına uygun olduğu tespit edildiğinden başvuru sahibinin iddialarının yerinde olmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, 4734 sayılı Kanun'un 65'inci maddesi uyarınca bu kararın tebliğ edildiği veya tebliğ edilmiş sayıldığı tarihi izleyen 30 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açık olmak üzere,

Anılan Kanun'un 54'üncü maddesinin onbirinci fıkrasının (c) bendi gereğince itirazın şikâyet başvurusunun reddine,

Oyçokluğu ile karar verildi.